

آزمون و سنجش در مشاوره

بررسی مورد به مورد

نویسندگان

بیل مک هنری

کاترین سی. مک کلاسی

جیم مک هنری

مترجمان

دکتر حسن پاشاشریفی

دکتر سیمین دخت رضاخانی

ویراستاری: گروه علمی رشد

تهران ۱۴۰۰

سخنی با شما مدرس محترم و دانشجوی عزیز

چندی است که همه شاهد کاهش تیراژ چاپ در کتاب‌های دانشگاهی هستیم و نظاره‌گریم که چگونه شمارگان کتاب‌ها که زمانی نه‌چندان دور با هزارگان چاپ می‌شد، اکنون با صدگان منتشر می‌گردد. آیا فکر نمی‌کنید که با این روند رو به افول، چنین شتایان به کجا می‌رویم؟

شما مدرس محترم ممکن است صرفاً به خاطر کمک به دانشجو و صرفه‌جویی در هزینه‌ی تهیه کتاب به آنان توصیه کنید که به جای خرید کتاب، از کپی بخش‌هایی از آن استفاده کنند و یا شما دانشجوی عزیز ممکن است بپندیشید که با اقدام به کپی از روی کتابی، هزینه‌ای کمتر برای تهیه کتاب پرداخت کرده‌اید و هرچند که اغلب چنین نیست، اما نتیجه و حاصل کار چیزی جز نابودی فرهنگ و عدم رغبت به ارائه دستاوردهای جدید در عرصه علم نخواهد بود.

لطفاً بیایید به آینده‌ی کشورمان و فرزندانمان بیشتر بپندیشیم و به آینده‌ی علم و دانش در کشور عزیزمان ایران که زمانی مهد علم و ادب بود بیشتر بها دهیم و در مقابل آیندگان از خود سلب مسئولیت نکنیم. و در نهایت با ترویج استفاده از کپی و Pdf‌های غیرمجاز که بدون رضایت نویسنده و مترجم و ناشر تهیه می‌گردد:

۱. موجب ترک کار و بی‌انگیزی از فعالیت فرهنگی و بروز مشکلات و خسارت‌های جبران‌ناپذیر به قشر فرهنگی جامعه نشویم.

۲. باعث ورشکستگی صنعت نشر کشور و به دنبال آن بیکاری قشر عظیمی از کارکنان این عرصه از ناشر تا حروفچین، طراح و صحاف و ... نگردیم.

۳. و سرانجام افرادی غالباً ناآگاه و به ندرت نادرست را تشویق به کار نامشروع و خلاف قانون نکرده، خود و خانواده و فرزندان آنان را دچار عواقب بار نواقح راه حرام و تعدی به حقوق دیگران نسازیم.

آزمون و سنجش در مشاوره: بررسی مورد به مورد / نویسنده [صحیح ویراستار] بیل مک‌هنری، کاترین سی.

مک‌کلاسی. جیم مک‌هنری؛ مترجمان: حسن پاشاشریفی، سیمین‌دخت رضاخانی؛ ویراستاری گروه علمی رشد

مشخصات نشر: تهران: رشد، ۱۴۰۰. مشخصات ظاهری: ۴۰۸ ص. جدول

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۱۶-۹۳-۰ وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: Tests and assessments in counseling: a case by case exploration, 2018

یادداشت: کتابنامه: ص. [۳۹۳] - ۴۰۸ موضوع: روان‌شناسی - آزمون‌ها (Psychological tests)

موضوع: مشاوره (Counseling) موضوع: شخصیت‌سنجی (Personality assessment)

شناسه افزوده: مک‌هنری، بیل، ۱۹۷۱ - م. ویراستار (McHenry, Bill)

شناسه افزوده: مک‌کلاسی، کاترین سی. ویراستار (MacCluskie, Kathryn C)

شناسه افزوده: مک‌هنری، جیم، ۱۹۳۷ - م. ویراستار (ry, Jim, 1937 McHen)

شناسه افزوده: پاشاشریفی، حسن، ۱۳۱۲ - مترجم

شناسه افزوده: رضاخانی، سیمین‌دخت، ۱۳۴۴ - مترجم

شناسه افزوده: انتشارات رشد رده‌بندی کنگره: BF۱۷۶

رده‌بندی دیویی: ۱۵۰/۲۸۷ شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۵۹۵۹۷

حق چاپ محفوظ است

آزمون و سنجش در مشاوره

بررسی مورد به مورد

نویسندگان

بیل مک‌هنری، کاترین سی. مک کلاسی و جیم مک‌هنری

مترجمان

دکتر حسین باشاشریفی

دکتر سیمین دخت رجب‌خانی

ویراستاری: گروه علمی رشد

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۰ - شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: آرمانسا

مرکز نشر و پخش کتاب‌های روان‌شناسی و تربیتی

ساختمان مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، خیابان شهدای ژاندارمری، شماره ۴۱، تلفن: ۶۶۴۰۴۴۰۶

فروشگاه: میدان انقلاب، روبه‌روی سینما بهمن، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت)، شماره ۷۲

تلفن: ۶۶۴۱۰۲۶۲ - ۶۶۴۹۸۳۸۶ - ۶۶۴۹۷۱۸۱

تهران - ۱۴۰۰

فهرست مطالب

۱۱.....	آزمون و سنجش در مشاوره
۱۳.....	درباره نویسندگان و ویراستاران
۱۵.....	مؤلفانی که در تدوین این اثر کمک کرده‌اند
۱۹.....	قدردانی
۲۱.....	پیشگفتار مترجمان
۲۵.....	پیشگفتار
۲۹.....	فصل اول: مقدمه
۲۹.....	مقدمه
۳۰.....	داده‌ها
۳۳.....	شرایط آزمون
۳۴.....	معنا بخشیدن
۳۹.....	تاریخچه آزمون‌ها و سنجش - گذشته، حال و آینده
۴۶.....	آنچه که در پی می‌آید

۴۸	تعمیم‌پذیری
۴۹	دانش خود را بیازمایید
۵۱	پرسش‌هایی برای بحث/ یادآوری
۵۳	فصل دوم: مفاهیم اندازه‌گیری
۵۷	ساخت آزمون
۶۵	توزیع فراوانی
۷۴	دانش خود را بیازمایید
۷۶	پرسش‌هایی برای بحث/ یادآوری
۷۷	فصل سوم: مسائل اخلاقی و قانونی در سنجش روان‌شناختی و اجرای آزمون
۷۸	استانداردها و رهنمودهایی برای ارزیابی آزمون‌ها و کاربری آن‌ها
۸۱	ملاحظات صلاحیت مربوط به سنجش و اجرای آزمون
۸۲	صلاحیت‌های کاربران آزمون
۸۵	ملاحظات قانونی در سنجش و آزمون‌های روان‌شناختی
۸۷	مسائل اخلاقی کلیدی و مشکلات موجود در سنجش روان‌شناختی
۹۰	موضوع‌های حرفه‌ای کلیدی در سنجش و روان‌آزمایی
۹۳	اجرا، نمره‌گذاری و تفسیر نتایج
۹۸	آزمون و سنجش چندفرهنگی
۱۰۳	نظارت و مشورت در سنجش و روان‌آزمایی
۱۰۶	دانش خود را بیازمایید
۱۰۹	فصل چهارم: بررسی وضعیت روانی و سنجش پذیرش
۱۱۱	بررسی وضعیت روانی
۱۱۱	مصاحبه‌های پذیرش
۱۱۵	رهنمودهای مصاحبه
۱۲۲	بررسی وضعیت روانی
۱۲۵	فهرست‌ها و مقیاس‌های درجه‌بندی
۱۲۶	سایر ابزارهای غربالگری
۱۲۸	ژنوگرام یا نمودار نسبی
۱۳۲	خلاصه
۱۳۴	پرسش‌هایی برای بحث/ یادآوری

فصل پنجم: ابزارهای سنجش شغلی و پرسشنامه‌های شخصیتی.....	۱۳۵
مقدمه.....	۱۳۵
سنجش شغل.....	۱۳۶
ابزارهای شخصیت.....	۱۳۸
گذراندن دوره‌های کارآموزی تخصصی.....	۱۴۲
ملاحظات اخلاقی خاص در SDS هالند و MBTI.....	۱۴۲
C.2.a مرزهای صلاحیت.....	۱۴۲
E.6.a مناسب بودن ابزارها.....	۱۴۳
E.9.a گزارش.....	۱۴۳
مرور مورد.....	۱۴۴
نخستین جلسه.....	۱۴۴
جلسه دوم.....	۱۴۵
مروری بر این مورد.....	۱۴۹
مقاصد مثال مورد.....	۱۴۹
خلاصه.....	۱۵۰
پرسش‌هایی برای بحث/ یادآوری.....	۱۵۲
فصل ششم: فنون سنجش اختلال‌های مصرف مواد در مشاوره.....	۱۵۳
مقدمه.....	۱۵۳
سابقه سنجش اختلال‌های مصرف مواد.....	۱۵۴
سوابق نظریه‌ای سنجش اختلال‌های مصرف مواد در مشاوره.....	۱۵۷
تغییرات و سنجش SUD بر اساس DSM-5.....	۱۵۸
فنون غربالگری و سنجش اختلال‌های مصرف مواد در مشاوره.....	۱۵۹
ارزشیابی بالینی.....	۱۵۹
غربالگری.....	۱۵۹
سنجش.....	۱۶۶
غربالگری و فنون سنجش در مشاوره.....	۱۷۰
فنون اجرای غربالگری اختلال‌های مصرف مواد و سنجش در مشاوره.....	۱۷۵
رازداری و محرمانه نگهداشتن.....	۱۷۶
توصیف مورد.....	۱۷۷
بخش اطلاعات عمومی.....	۱۸۰

پیشگفتار مترجمان

کتاب آزمون و سنجش در مشاوره که برگردان فارسی آن به خوانندگان تقدیم می‌شود، اثری است که توسط ۱۳ نفر از صاحب‌نظران حوزه‌های مختلف سنجش و مشاوره تدوین و در سال ۲۰۱۸ میلادی انتشار یافته است. نویسندگان و ویراستاران این کتاب، سالیان دراز در دانشگاه‌های معتبر به تدریس سنجش و اجرای آزمون‌های روان‌شناختی و عصب روان‌شناختی در موقعیت‌های مختلف مشاوره پرداخته یا به نظارت‌گری و راهنمایی کارورزان سنجش و ارزیابی در حوزه‌های مختلف مشاوره اشتغال داشته‌اند.

در این اثر، ضمن بحث درباره مفاهیم اساسی اندازه‌گیری‌های روان‌شناختی و رعایت اصول اخلاقی و الزامات قانونی کاربرد آزمون‌ها، روش‌های سنجش در موقعیت‌های زیر به تفصیل مورد بحث قرار گرفته است و متناسب با هر یک از این موقعیت‌ها، آزمون‌هایی معرفی شده‌اند:

- سنجش به هنگام پذیرش مراجع برای مشاوره و مداخله‌های روان‌شناختی
- سنجش شخصیت و ارزیابی برای موقعیت‌های مختلف شغلی

- فنون سنجش در اختلال‌های مرتبط با سوء مصرف مواد
- استفاده از سنجش در مشاوره با کودکان
- سنجش وضعیت روان‌شناختی
- سنجش هوش و توانایی‌های شناختی
- کاربرد آزمون‌ها در مشاوره بازپروری (توان بخشی)
- استفاده از سنجش در موقعیت‌های اقدام یا گرایش به خودکشی
- سنجش و ارزیابی در مشاوره مدرسه

بعضی از ابزارهای معرفی شده در این حوزه‌ها، برای جامعه روان‌شناسان و مشاوران کشور شناخته شده‌اند و پاره‌ای از این ابزارها توسط استادان دانشگاه یا در پایان‌نامه‌های دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری، برای جامعه‌های محدود، استانداردسازی و هنجاریابی شده‌اند. اما بعضی از آن‌ها ممکن است برای متخصصان ایرانی ناآشنا بوده یا در ایران استانداردسازی و هنجاریابی نشده باشند. به امید روزی که دانشجویان علاقه‌مند و استادان پرتلاش برای انطباق این آزمون‌ها با شرایط فرهنگی جامعه ایران و استانداردسازی آن‌ها مجدانه بکوشند. آشنایی مشاوران و روان‌شناسان حوزه‌های مختلف با این آزمون‌ها و کسب دانش و مهارت در اجرا و تفسیر آن‌ها برای هدف‌های تشخیصی و برنامه‌ریزی به منظور کمک به مراجعان، امری اساسی است. هر چند نمی‌توان انتظار داشت که متخصصان حرفه‌ای در مورد همه این آزمون‌ها دانش و مهارت کامل داشته باشند، بر آنان لازم است ضمن آشنایی کلی با بیشتر این ابزارها، در مورد آزمون‌های مرتبط با رشته اختصاصی خود از دانش و مهارت کافی برخوردار باشند.

ناگفته پیداست که نتایج حاصل از اجرای آزمون‌های استاندارد تنها بخشی از اطلاعات لازم را در ارزیابی و تشخیص فراهم می‌کنند. این نتایج همراه با دیگر اطلاعاتی که از راه مصاحبه بالینی، مشاهده رفتار و مطالعه سوابق تحصیلی، شغلی، خانوادگی و ... به دست می‌آید، اطلاعاتی اساسی برای تشخیص و برنامه‌ریزی روش‌های کمک به حل مشکلات مراجعان را برای متخصصان حرفه‌ای فراهم می‌سازد. بنابراین، خواندن این اثر برای دانشجویان رشته‌های مختلف مشاوره و روان‌شناسی، به‌ویژه در سطح کارشناسی ارشد و دکتری در جهت افزایش دانش آنان در ارزیابی و تشخیص سودمند خواهد بود و دیدگاه آنان را در سنجش و ارزیابی مراجعان در موقعیت‌های مختلف مشاوره‌ای و بالینی گسترش خواهد داد.